

Inhoud

Operatie Pelios	1
The X-Train	2
Training voor werkgevers	2
Deelnemers aan het woord	3
Trainers aan het woord	4
Nationale samenwerking	4

Welkom!

Welkom bij de Nieuwsbrief van Operatie Pelios. We zijn inmiddels bijna een jaar bezig met de praktische uitvoering van het project: de zevende training voor arbeidsgehandicapten is op het moment dat u dit leest, net begonnen. Van de in totaal 95 arbeidsgehandicapten hebben er nu 20 een stageplaats en 8 een reguliere baan! In deze Nieuwsbrief kunt u meer over Operatie Pelios lezen. Voor vragen en opmerkingen kunt u altijd contact met ons opnemen of onze website bezoeken: (www.operatiepelios.nl). Veel leesplezier gewenst!

Wim Schuiten, projectmanager

GRATIS
TRAINING VOOR
WERKGEVERS?

Kijk op pagina 2!

Operatie Pelios is een Nederlands project, mede gesubsidieerd door EQUAL, met als doel werkgevers en arbeidsgehandicapten dichterbij elkaar te brengen. Hiervoor worden enerzijds nieuwe methoden voor training en coaching ingezet, en anderzijds innovatieve reïntegratiestrategieën ontwikkeld. Het project is gericht op twee doelgroepen: de arbeidsgehandicapte werknemers, en de werkgevers / mentoren.

Arbeidsgehandicapten volgen eerst een intensieve groepstraining van 30 dagdelen en krijgen daarnaast intensieve begeleiding van een vaste consultant. Na de training wordt er onder begeleiding van de vaste consultant, een passende stageplaats gezocht en op den duur, indien mogelijk, een reguliere baan. Iedere deelnemer volgt hierbij één van de volgende reïntegratiestrategieën:

- De *Prohefsystematiek* koppelt de loonheffingen los van de totale loonkosten voor de werkgever. In plaats daarvan wordt de hoogte van de heffing afhankelijk gemaakt van het aandeel dat de arbeidsgehandicapte werknemer levert in het bedrijfsresultaat. Met andere woorden: wanneer iemand relatief minder productie kan leveren,

kost hij de werkgever ook minder geld. Deze strategie komt dus vooral de werkgever tegemoet.

- In het *Zelfzoekmodel* wordt de arbeidsgehandicapte werknemer een budget beschikbaar gesteld om te gebruiken voor het verkrijgen of behouden van werk. Hierbij valt te denken aan extra voorzieningen die niet onder de wet Rea vallen, zoals de aanschaf van een vervoermiddel.
- *Rea+*: binnen de mogelijkheden van de wet Rea worden deelnemers begeleid en bemiddeld naar een stage of werk. We noemen deze strategie Rea +, omdat de begeleiding intensiever is dan gebruikelijk en voorafgegaan wordt door een intensieve training.

Ook aan **werkgevers en mentoren** van arbeidsgehandicapte werknemers wordt training en begeleiding geboden om een goed verloop van opleiding en/of werk te bevorderen. Meer over deze training kunt u lezen op pagina 2. In Operatie Pelios wordt samengewerkt met nationale en transnationale partners, die ieder hun expertise op dit gebied inzetten. Elders in deze Nieuwsbrief leest u meer over deze partners.

Transnationale samenwerking: The X-Train

The X-Train is een transnationaal samenwerkingsverband tussen projecten in vijf Europese landen, met de bedoeling om praktijkervaringen uit te wisselen, toolkits te ontwikkelen en methodieken en trainingen te testen in andere organisatiestructuren en culturen. De 'X' wordt gevormd door de lijnen die de deelnemende landen verbinden op de Europese kaart, namelijk:

- Portugal (CAD)
- Zweden (Diversity Faces)
- Nederland (Operatie Pelios)
- Schotland (SWELL)
- Italië (Techne)

Het motto van dit verbond is: "a united approach to diversity" oftewel: "een gezamenlijke benadering van verscheidenheid." Daarbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Een *gelijkwaardige* behandeling voor iedereen betekent dat er aan ieders beperkingen tegemoet gekomen wordt, zonder ervan uit te gaan dat die allemaal *hetzelfde* zijn.
- Een gelijkwaardige behandeling betekent 'een ander behandelen zoals *die ander* behandeld wil worden'.
- Het toepassen van gelijkwaardige behandeling betekent: *het creëren van een organisatiecultuur, -systeem en –praktijk, waarin ieder individu zijn/haar bijdrage aan de organisatie kan maximaliseren en zichzelf volledig kan ontwikkelen.*

De organisaties van The X-Train treffen elkaar regelmatig en organiseren dan seminars en workshops. Zo werden er bij een meeting in september 2003 in Portugal twee workshops gegeven over vooroordelen en over het omgaan met waarden (van een ander en van jezelf). In februari 2004 was Operatie Pelios gastheer van een bijeenkomst van The X-Train; naast het netwerken en het bespreken van de voortgang van de activiteiten, werden de buitenlandse gasten uitgebreid voorgelicht over de Prohefsystematiek en bezochten zij DSW Stadspark.

Volgend station – next stop: Brussel

Van 26 tot 28 april a.s. vindt de 11^e **Employment Week** plaats in Brussel: een Europees platform voor netwerken en voor uitwisseling van informatie en 'best practices', dat zich richt op praktijkuitvoerders en beleidsmakers die te maken hebben met politiek en ontwikkelingen op het gebied van arbeid. Ook hier zullen de partners van The X-Train aanwezig zijn. Kom langs bij stand no. 402 of bezoek de workshop: 'The X Train – a transnational perspective on equality and lifelong learning' (maandag 26 april, Project Showcase Theatre I)!

Kijk ook eens op de website: www.x-train.org

Trainingen voor werkgevers en mentoren

Een uniek aspect van Operatie Pelios is de tweezijdige benadering: niet alleen werknemers, maar ook werkgevers worden getraind en begeleid. Sinds de intrede van de **Wet Verbetering Poortwachter** heeft de werkgever een grotere verantwoordelijkheid ten aanzien van terugdringing van het ziekteverzuim en voorkoming van uitstroom in de WAO. Dit brengt nieuwe taken voor de werkgever met zich mee.

Om werkgevers beter voor te bereiden op de begeleiding van hun eigen zieke werknemers en van nieuwe, arbeidsgehandicapte werknemers, biedt Operatie Pelios een training aan. Deze training behandelt onderwerpen zoals: de verschillende doelgroepen en handicaps, omgang met en begeleiding van de doelgroepen, het opstellen van een begeleidingsplan, wetskennis (Rea, WAO), Persoonsgebonden Budget, en de sociale kaart van relevante organisaties. Tegenover de intentie om een Pelios-deelnemer een stageplaats of arbeidscontract aan te bieden, biedt Operatie Pelios deze training en begeleiding GRATIS aan.

Binnenkort start de volgende KOSTELOZE training voor werkgevers!

Belangstellenden kunnen zich nog opgeven bij het projectmanagement van Operatie Pelios (Toeleiding naar Arbeid, tel. 050-3118188).

Deelnemers aan het woord

Veel deelnemers hebben ervaren dat de stap naar regulier werk groter wordt naarmate je langer 'thuis hebt gezeten'. "Je gaat je eigen beeld ervan vormen, en dat beeld klopt lang niet altijd met de werkelijkheid. Vanuit je eigen onzekerheden kan de arbeidsmarkt er dan heel eng uitzien," vertelt Marja. Zij had tevoren goed afgetast of de training iets voor haar zou zijn: "Mijn belangrijkste vraag was eigenlijk: hoeveel druk ligt er op dit project, en dus op mij? Krijg ik de tijd die ik nodig heb? Ik voelde de nodige weerstand tegen zowel het project als het idee om weer aan het werk te gaan. Die weerstanden wilde ik wel gaan uitzoeken." Voor Gijs was de training een eerste stap om terug te keren naar de maatschappij. "Ik had er verder geen verwachtingen van en begon er vrij sceptisch aan. De eerste paar keer stelde ik mij net zo op als ik altijd gedaan had: een druk baasje, de mond vooraan, uitdagend doen. Ik merkte toch na een poosje dat ik niets deed met wat mij in de training werd aangereikt, en heb mijzelf toen de vraag gesteld: "Wil ik nou doorgaan zoals ik altijd deed, of verder komen op een andere manier?" Ik koos voor het laatste, en ben toen meer achterover gaan leunen en beter gaan luisteren." De training heeft Marja vooral de bevestiging opgeleverd dat ze stevig genoeg in haar schoenen stond om zo'n traject aan te gaan; twee dagdelen per week op tijd komen, opdrachten meekrijgen en in een grote groep zitten kon ze goed volhouden. "Het was een leuke groep met veel interactie, men sprak elkaar vaak aan." Gijs: "De trainers voeden je met onderwerpen om over na te denken. Je neemt er altijd iets van mee, maar het is je eigen keuze of je er iets mee doet of niet. De consequenties zijn dus ook voor jezelf."

Deelnemers hebben vanaf het begin van de training ook contact met een vaste consulent, met wie ze het traject daarna voortzetten. Voor Marja betekende dit een goede 'stok achter de deur', en was het erg belangrijk om angsten en onzekerheden te kunnen uiten en bespreken ("leren daar overheen te kijken"). De consulent helpt haar daarnaast om doelgericht bezig te blijven. Ook Gijs ervaart de vaste consulent als een pluspunt: "Je kunt er altijd op terugvallen, of het nu gaat om het regelen van een stageplek of om iets persoonlijks. Ze helpen met het hele 'totaal-

Training in uitvoering

*"Vanuit je eigen onzekerheden
kan de arbeidsmarkt er heel
eng uitzien"*

plaatje', bijvoorbeeld ook als je problemen met je huursubsidie hebt." Hij ging vrij snel na de training op stage, als assistent technische dienst bij een verzorgingshuis, en werkt daar nu al een half jaar. Het was erg spannend in het begin: "Ik was bang dat ik steeds zou moeten uitleggen waarom ik er zo lang uit geweest was, maar dat hoefde helemaal niet. Ik kreeg de tijd om te wennen aan het werkritme en werkregels, zoals hoe lang je pauze mag nemen. Daarbij heb ik mijn uren rustig kunnen opbouwen. Als er meer druk op mij was gelegd, was het nooit goed gegaan." Verder heeft hij er bewust op gelet om zich meer open te stellen voor samenwerking en overleg met collega's, in plaats van zich terug te trekken zoals hij vroeger deed.

Marja is na haar training eerst gaan onderzoeken wat voor werk en organisatie bij haar passen, en wat haar vaardigheden, leerpunten, begeleidingsbehoefte en motivatie voor zo'n stage zijn. Dit heeft ze ontdekt door zelf met goede vrienden te praten over haar sterke en minder sterke kanten. Momenteel zoekt ze samen met haar consulent naar een geschikte stageplaats voor haar, ook bij de Ontwikkelingspartners van Operatie Pelios (zie pagina 4).

Om privacyredenen zijn de namen van deze deelnemers veranderd.

Trainers aan het woord

Tieneke Meijer, Floor Alberts en Jeannette Hensen

In de training die iedere deelnemer van Operatie Pelios volgt, komt een aantal onderwerpen aan de orde: het accepteren van en omgaan met je beperking(en), sociale vaardigheden en assertiviteit, en het uitzoeken van vaardigheden en wensen. In het begin is er vaak weerstand bij de deelnemers. Jeannette: "Sommigen komen dan binnen met een houding van 'wat moet ik hiermee, ik wil gewoon werken!' Ze willen niet eerst stilstaan bij dit soort basisonderwerpen.' Toch komt er veel nieuws naar boven tijdens de training. "Mensen hebben zó vaak gehoord wat ze niet kunnen, dat ze nauwelijks weten wat ze wèl aan mogelijkheden hebben," vertelt Tieneke. "Sommigen zitten onbewust in een keurslijf van wat ze van zichzelf of hun omgeving *moeten*, terwijl ze hier ontdekken wat ze zelf eigenlijk *willen*. Iemand moet en zal bijvoorbeeld aan het werk, maar ontdekt dat hij het ook fijn vindt om tijd met zijn gezin door te brengen." Het groepsproces is een essentieel aspect van de training. "De groep vormt in feite een mini-maatschappij, waarin we kunnen zien hoe de mensen reageren op elkaar. Onderlinge irritaties, opdrachten die je niet liggen, verlegenheid: alles komt ook wel eens voor in werksituaties. De vraag is dan steeds weer: wat vind je daarvan? Op welke manieren kun je daarmee omgaan? In de training kan dat geoefend worden." De groep leert ook het onderscheid tussen observatie (feiten) en wat is interpretatie (subjectiviteit). Zo kan de mening van een ander beter gerelativeerd èn in zijn waarde gelaten worden.

Belangrijke aspecten van de training van Operatie Pelios zijn: *positieve benadering, respect & gelijkwaardigheid, en eigen verantwoordelijkheid*. De nadruk wordt gelegd op wat men wèl kan in plaats van op de beperkingen, en uit levensverhalen worden de kwaliteiten gedistilleerd. Het ombuigen van oude gedrags- en denkpatronen is een opbouwend proces: de boodschap is 'je hebt ze niet meer nodig', in plaats van 'dat mag je niet meer doen' of 'dat is verkeerd'.

De trainers, die ervaringsdeskundig zijn, vertellen ook over zichzelf en stellen zich hierdoor gelijkwaardig aan de deelnemers op. Dit maakt in de groep ook weer verhalen los. Het respecteren van anderen zoals ze zijn is eveneens een terugkerend item. De één leert bijvoorbeeld sneller dan de ander, of iemand wil ergens niet over praten; dat is best. Het is ieders eigen traject, waarvoor hij of zij dan ook de verantwoordelijkheid draagt. De training en begeleiding zijn middelen die de deelnemer kan gebruiken om het doel te bereiken, maar hij of zij zal zelf de stappen moeten zetten en de keuzes moeten maken. "Wanneer iemand langdurig in de weerstand blijft steken zullen we daar niet met grof geweld doorheen gaan, maar we blijven wel ons best doen om diegene handvatten aan te reiken opdat hij/zij toch verder kan komen."

De training is intensief: 30 dagdelen in totaal, 2 dagdelen per week. Er zijn altijd twee trainers op een groep van maximaal 15 deelnemers. Het tempo ligt eveneens vrij hoog: er worden veel onderwerpen behandeld. "Ik vind het erg prettig om met z'n tweeën te doen", vertelt Floor. "Je kunt elkaar goed aanvullen, en wanneer de één aan het woord is, kan de ander observeren". Een trainer is nooit de vaste consultant van iemand uit de trainingsgroep. De deelnemer moet met zijn consultant kunnen praten over de training en andersom, en zo worden blinde vlekken voorkomen. Er vindt regelmatig overleg plaats tussen trainers en consultants; als een deelnemer bijvoorbeeld graag dieper wil ingaan op een trainingsonderwerp, dan wordt dit door de trainer doorgegeven aan de betreffende consultant.

Nationale samenwerking

De ontwikkelingspartners van Operatie Pelios zijn organisaties met veel expertise op het vlak van (re)integratie van arbeidsgehandicapten en/of hebben ervaring met de beleidsmatige en financiële kant. De ontwikkelingspartners van Operatie Pelios zijn:

Provincie Groningen (aanvrager)

Postbus 855
9700 AW Groningen
tel. 050-316 47 29
Dhr. J. Janssens
Mevr. J.W.M. Vogels

Toeleiding naar Arbeid (projectmanagement)

Oosterhamrikkade 119
9713 KC Groningen
tel. 050-311 81 88
Dhr. W. Schuiten

UWV

tel. 050-520 51 82
Dhr. H. Post

Gemeenten Groningen, Leek en Hoogezand-Sappemeer

tel. 050-3675168
Mevr. M. Helmens

Noorderpoortcollege

tel. 050-5470977
Mevr. I. Jager

DSW Stadspark

tel. 050-5294353
Mevr. P. van de Veen

Rijksuniversiteit Groningen

tel. 050-363 62 56
Dhr. A.C. Glebbeek

Regionaal Arbeidsplatform

tel. 050-312 54 13
Dhr. P. Boekhoudt

St. Prohef

tel. 040-283 41 71
Dhr. P. van Elswijk

St. Budget in Vervoering

tel. 050-527 39 65
Mevr. J. Boerma